

DECLARACIÓ INSTITUCIONAL EN EL MARC DEL DIA MUNDIAL DE PRESA DE CONSCIÈNCIA DE L'ABÚS I EL MALTRACTAMENT A LES PERSONES GRANS

Antecedents

L'any 2011 l'Assemblea General de les Nacions Unides va designar el 15 de juny com a Dia Mundial de Presa de Consciència de l'Abús i el Maltractament a les Persones Grans mitjançant la resolució 66/127.

Els maltractaments a les persones grans són una realitat encara invisible que suposa una vulneració dels drets i una amenaça per a la dignitat i qualitat de vida.

En un context de societats longeves, travessades per l'edatisme i la crisi de les cures, els riscos de patir maltractament o abús entre les persones grans han de ser avaluats per a adequar millor les polítiques adreçades a combatre aquest fenomen, considerant aspectes com la vulnerabilitat econòmica, la fragilitat o les situacions de soledat no desitjada.

Els maltractaments van ser reconeguts com un problema global l'any 2002 a través de la Declaració de Toronto per a la prevenció global del maltractament a les persones grans, signada per l'Organització Mundial de la Salut (OMS), les Universitats de Toronto i de Ryerson, a Canadà, i la Xarxa Internacional per a la Prevenció del Maltractament a les

Persones Grans (INPEA). Segons aquesta declaració, el maltractament es defineix com "una acció única o repetida, o bé la manca de resposta adequada, que es produeix en qualsevol relació en què hi hagi una expectativa de confiança i que provoca danys o angoixa a la persona gran".

Segons un estudi de l'OMS publicat l'any 2018, una de cada sis persones majors de 60 anys havia patit algun tipus de maltractament, i es preveu que aquesta xifra s'incrementi durant els propers anys a causa de l'envelliment de la població. Dades del registre de casos dels 269 municipis de la província que participen del programa de prevenció i detecció de maltractaments de la Diputació de Barcelona, mostren que l'any 2023 es varen detectar 544 casos de sospita de maltractaments a persones majors de 65 anys. La majoria eren dones (en un 80% dels casos) i un 61% del total necessitaven ajuda per a la realització de les activitats bàsiques de la vida diària.

Per tant, prevenir, detectar i abordar les situacions de maltractament a les persones grans ha de ser una actuació fonamental que interpelelli als governs i a la societat i que ens permeti sumar esforços perquè les persones grans gaudeixin d'una vida digna i de qualitat.

Per això cal, en primer lloc, combatre l'edatisme, que és la tercera forma de discriminació, segons l'OMS, després del racisme i el sexisme, i una de les causes principals de patir situacions de maltractament. En aquest sentit, aquesta organització defineix l'edatisme com "els estereotips i els prejudicis negatius i la discriminació contra les persones per raons de l'edat".

En el marc del 15 de juny, Dia Mundial de Presa de Consciència de l'Abús i el Maltractament a les Persones Grans, volem posar de manifest la necessitat de desenvolupar i enfortir programes, instruments i recursos contra l'edatisme, per crear entorns segurs i per a la protecció de les persones grans.

Des de la Diputació de Barcelona treballem de la mà dels ajuntaments i ens locals de la província de Barcelona en el marc del Programa de prevenció, detecció i intervenció en situacions de maltractaments a les persones grans que vam iniciar l'any 2007 amb accions de sensibilització i formació per a professionals, i que hem ampliat amb una guia local, assessorament jurídic, registre de casos i un grup de treball per compartir reflexions, eines i experiències. A més, el Servei Local de Teleassistència disposa d'un protocol de sospites de casos de maltractament que va permetre detectar 405 casos de sospites de maltractament l'any 2023.

Per tot això, es proposa l'adopció dels següents:

ACORDS

Primer. Continuar oferint les actuacions de prevenció, detecció i intervenció contra els maltractaments a les persones grans que, per raons d'edat, vulnerabilitat o dependència, puguin patir algun tipus de maltractament o abús, i que la Diputació de Barcelona posa a l'abast dels municipis i ens locals de la província de Barcelona.

Segon. Millorar i posar a disposició dels ens locals de la província de Barcelona nous instruments i recursos per a l'abordatge dels maltractaments a les persones grans, i prevenir l'edatisme ja que és una de les principals causes per la qual les persones grans pateixen situacions de maltractaments.

Tercer. Vetllar perquè tots els pobles i ciutats de la província de Barcelona garanteixin espais protegits i lliures de qualsevol forma de discriminació i vulneració de drets vers les persones grans i avançar en igualtat de gènere des d'una perspectiva de cicle de vida que contempli les situacions de risc que afecten a les dones grans, així com en la mirada interseccional que també posi el focus en les situacions de risc que afecten a persones amb discapacitat o orígens diversos.

Quart. Combatre i donar resposta, juntament amb els i les professionals locals, a qualsevol situació de discriminació i maltractament per avançar així en dignitat, qualitat de vida i reconeixement dels drets de les persones grans, i consegüentment, en el benestar i la cohesió del conjunt de la societat.

Cinquè. Treballar en la promoció d'estratègies per trencar estereotips i prejudicis entorn les persones grans com a mesura de prevenció i sensibilització vers els maltractaments i per reconèixer i posar en valor la seva contribució a la societat i garantia plena de drets.
